UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Fideikommissarijs libertatibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

1 in dubio tempus incipit a morte teſtatoris. h.d. Hic dicam† tibi
vnum quod tenebis menti. Dicitur, ꝙ viuens moritur. Et ſcitis
ꝙ fit queſtio, an ſero, ſit de nocte, vel non, ⁊ hoc anno qñ redij do-
mum, equitaui tempeſtiue: ⁊ cogitaui hoc per iſtã legem: qr dies
moritur nocte veniẽte, ⁊ ſic tps illud quo nox efficitur, eſt dies,
⁊ non nox. Ita, mane qñ nondum venit dies, antequam veniat,
dum incipit venire, eſt nox, ⁊ non dies: qr nondum venit. Et hoc
a dico per iſtam legem: qr hic viuens a morit, ⁊ nondũ eſt mortuͣ,
b ⁊ ſic viuens, licet incipiat mori. De iſta q.[b] dixi hoc anno in l. j.
C. de cuſto. reo. in terris vbi pulſantur campane. vide ibi.

ADDITIONES.

a Pom. ¶ Qr hic viuens. Et vide ꝙ not. Bal. in l. fi. C. de bo. que
lib. ⁊ Lud. in l. hac conſultiſſima, C. de teſta. dixi in c. Raynutius
b Alex. ¶ De iſta q. Uide Bar. in l. aut facta. §. tempus. ff. de pẽ.
⁊ facit iſte tex. ad aliam q. de qua per Bal. in l. fi. C. de pac. vbi al
leg. iſtum tex. Adde Ange. conſi. cxciij. quomodo ſtatutum per
ſonum campane poſſit inducere noctẽm ⁊ diem.

LEX XX.

SEruos legauit. Meminiſſe videtur qui non apparet de meminiſ
niſſe. hoc dicit. LEX XXI.

1 ☞ Teſtis dicens de menſe Januarij, imo Februarij, aliquid
actum: probat de menſe Februarij.

a **STichus[a], imo.** Dictio imo, ponitur cor rectiue. h.d. Alligatur
1 † iſtud ad dictum teſtis, qui interrogat de quo men-
ſe fuit, ⁊ dicit de menſe Januarij, imo de menſe Fe-
b bruarij, ſtatur vltimo dicto tanquam corrigenti[b]

ADDITIONES.

a P. Pau. P. ¶ Stichus. Limita vt per Jaſon. in l. filiuſfami-
lias. §. diui. ff. de legatis primo. ¶ Andr. Barba. Adde domi-
num meum in l. ſi ita ſcriptum. §. j. ſ. de here. inſtit.
b P. Pau. P. ¶ Corrigẽti. Uide Are. cõſi. xviij. ver. ſed in cõtra
rium. Jaſ. in l. filiuſfamil. §. diui. verſic. ij. limita. ff. de legatis j.

LEX XXII.

a **QUi filium impuberem[a]** Qui eta-
tis tutorem valet, niſi inter ipſum, ⁊ eum. cui facta eſt,
fuerit colluſum. hoc dicit.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Qui filium impuberẽ. Adde gl. hic, ꝙ ſufficiat ſola con-
feſſio tutoris, ratio adminiſtrationis fuit reddita. vide Bald. in
auth. ijſdem. C. de ſecu. nup.

LEX XXIX.

VXorem. Iſte eſt bonus caſus. Uide gl. quẽ in-
ci. dabũt tñ. xx. ⁊ habes hic gl. ꝙ auth.
1 ex cauſa†. hʒ locum in preteritione paterna. Et ſimi-
les gl. dedi in auth. ex cã. C. de lib. preter. hic dico iſtã
gl. eſſe falſam, qr hic pater ignorauit, ⁊ iõ noluit eũ priuare omni
bus bonis, Et probo per l. ſicut. C. de te. mili. Preterea poſito
ꝙ non eſſet lex, tamen eſt caſus l. ſi vnquam. C. de reuo. donat. in
poſthumo preterito, ⁊ non eſt mentis ꝙ conſului id quod dixi.

LEX XXXII.

1 ☞ Incertitudo rerum, ⁊ perſonarum vitiat legatum.
1 **CUm ex pluribus.** Incertitudo † re-
rum, ⁊ perſonarũ
vitiat legatũ. h.d. ſecundũ Dy. alibi vide hic gl. que
incip. ⁊ j. de reb. dub. ibi, quod eſt ſpeciale, imo ibi eſt
incertitudo rerum: hic rerum ⁊ perſonarum. ⁊ no. per Dy. in c.
in obſcuris. extra. de reg. iur. lib. vj.

LEX XXXIII.

SCiendum eſt neceſſario.
Exiſtentia ſui heredis cõfirmat libertates. hoc dicit.

ADDITIO.

a And. Barb. ¶ Sciendum. Et vide tex. ſing. in l. ita tamen. §. ſi
pater ff. ad Trebel. Item tabule pupillares fideicommiſſum
vniuerſale cõfirmant. Uide caſum ſing. ſecundum do. meum in
l. cum heres. ſupra, ad Trebel. ⁊ vide de materia eundem in re
pet. l. ſi filius. qui patri. ſ. de vulg. ⁊ pupillar.

LEX XXXIX.

STichus ſeruus. Iſte eſt no. caſus. te
ne mẽti iſtũ caſum
pro alienationibus que fiunt vt non alienentur res,
quia ſi alienentur, reuertentur ad vendentem. l. abſen
ti. ſupra, de donationibus.

LEX XLI.

1 ☞ Emphytenta an poſſit ſoluere penſionẽ in principio anni.
2 Dilationes ſi plures dantur, vna pro prima, alia pro ſecunda.
alia pro tertia, an teneatur citatus in vnaquaque comparere.

SI ita fuerit. Iſta eſt no. lex quã mille vi-
cibus allegaui tibi in materia
de ver. ob. Not. text. ibi, celeritas pmature, ⁊c. alleg.
1 † an emphyteuta poſſit inteſionẽ ſoluere. in pn. anni.
Dicam de hoc plene j. de ſtatulibe. l. ſtatuliberos. §. Stichus.
2 † No. vlt. hanc. l. qñ dãtur dilationes, vna pro prima, ſecũda pro
ſecunda, ⁊ tertia pro tertia, ⁊ peremptorie, vtrum teneatur quis
comparere in vtroque dixi in l. qui ante calendas. j. de ver. obl.

LEX XLIIII.

1 ☞ Filius inſtitutus ſub conditione, ſi deceſſerit ſine liberis,
non dicitur conditionaliter inſtitutus.

MEuia decedens. No. iſtam legem pro
eo, quod faciunt to-
1 ta die teſtatores, inſtituo filium † meum ſub conditio-
ne, ſi deceſſerit ſine liberis, ⁊c. ꝙ nõ eſt cõditionaliter in
ſtitutus. ſ. de donatio l. ij. §. fi. ibi dicam.

LEX LIII.

LUcius. Jus conſiſtens in dando non poteſt
impleri per perſonã curatoris adul-
ti. h.d. ⁊ facio magnum feſtum de iſta l. j. de ſo. l. ſi ſer
a uus. Nota, ꝙ factum a tutorum nocet pupillo. vt hic,
⁊ l. Lucius. §. tutele, de adminiſt. tut.

ADDITIO.

a And. Barb. ¶ No. ꝙ factum. Et vide gl. ſing. ſecundum Bal. in
l. ſi dolo. ſi quis omiſ. cau. teſt. ⁊ quod not. in l. j. §. hec actio. j. ne
vis fiat ei. ⁊ quod no. Bal. in l. j. §. ſi procu. ſ. ſi quis ius dicen.

LEX LIIII.

a **QUi habebat.** Error in ſyllaba non no-
cet a. hoc dicit.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Non nocet. Error ſyllabe non vitiat. Idem in errore
litere c. ex parte. de fide inſtru. ⁊ vtrunque etiam habet locum in
reſcriptis, vt ibi not. in glo. niſi per talem defectum redderetur
falſum latinum capit. ad audientiam. j. de reſcriptis. ⁊ not. hoc
dixi aliquid poſt Bar. in l. iiij. de leg. j.

LEX LVI.

SI quis ſeruo. Iſta lex allega. ꝙ ſi quis
eſt ſubſtitutꝰ directo, vul
gariter, pupillariter, ⁊ per fideicommiſſum, quo iure
poſſet petere. Et certe in electione ſua eſt, vt hic. ⁊ l. re
cuſare. §. Titius. ſupra, ad Trebellianum.

LEX LVII.

1 ☞ Argumentũ a cõtrario ſenſu eſt ex expreſſa ſignificatione.
1 **SI quis locuples.** Allegaui iſtam le-
gem†, ꝙ argumen
tum a contrario ſenſu eſt ex expreſſa ſignificatione, id
eſt, apertiſſima. ⁊ ibi alle. in l. omnes populi Contra-
rium eſt per l. apud antiquos. C. de furt.

LEX LIX.

TItia ſeruis quibuſdam.
§. Lucius. Ibi, liber ne eſto, id eſt, eſſe nõ poſ
ſis. Et ſic fuit potẽtia denegatiua
Per iſtã legẽ videtur deſtrui practica Dy. in c. peccatum non
remittitur. de reg. iur. lib. vj. de dictione niſi. ⁊ hic ponitur de-
a rogatio negatiua a. Hic Dyn. dicit. ꝙ non precedit, ſed in vno,
licet in conſtructa non. Sed ſolutio eſt ꝙ hic precedit negatiua
potentie, non negatiua actus, quia negat potentiam. ⁊ ideo po-
nit potentiam dictio niſi.

ADDITIO.

a Alex. Loſeus. ¶ Derogatio negatiua. Puto hec verba ita cau
tare quia non potui videre Dy. hic. Hic Dy. dicit, ꝙ non prece
dit negatiua, ſcilicet in litera, licet in conſtructa ſic: vt puta Que
ſiphore liber ne eſto, niſi diligenter, ⁊c.

De fideicommiſſarijs libertatibus. Tit. v.

LEX II.

1 ☞ Additio hereditatis ab inteſtato, requiritur vt legata in co
dicillis confirmentur.
1 **SI quis inteſtatus.** Ita eſt bo-
nalex ⁊ Ro.
ponit vnam queſtionem, in libellis ſuis contra i-
ſtam legem. Ad confirmationem eorum que in
teſtamento relinquuntur, requiritur aditio ab
2 inteſtato. h.d. do. † Rofra. format q. in tit. de a-
cti. ex teſtamẽnto. ⁊ dicit ꝙ in codicillis confirmandis, non re-
quiritur aditio hereditatis ab inteſtato. Ipſe dicere videtur
contra iſtam legem, ⁊ Jac. de Are. bene dicit hic, quod requiri-
tur aditio ab inteſtato ad confirmanda relicta in codicillis.

Additio

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ADDITIO.

a Alex. ¶ Do. Roſ. Vide Bart. ⁊ que ibi dixi in l. que filio. §. j. de
here. inſti. Adde Bar. in l. cum teſtamento. C. de manumiſ. teſt.
Adde hic tex. ⁊ ibi Bal. in l. fi. in prin. C. de teſt. manumiſ.

LEX IIII.

ERgo quamdiu incertum.
a **Si is qui.** [a]Nota, ꝙ inſpicitur quod eueni re poteſt de iure communi, nõ autem inſpicitur quod euenire poteſt de iure ſpeciali.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Si is qui. Adde Bart. in l. j. in iiij. q. princ. ſ. de vulg. ⁊
pupil. ⁊ no. in l. equiſſimum. §. expectandi. de ſecund. tab. ⁊ Ba.
in l. fi. de ſent. paſſis.

§. **Si ſub conditione.** Facultas implendi conditionem ad heredem transfertur.

1 ☞ Iudex poteſt cogere vniuerſitatem ad faciẽdum ſyndicum

1 **Creditoribus.** Ibi, ⁊ oportet officio iudicis. Jac. de Are. inducit iſtum tex.
a † ꝙ iudex[a] poteſt cogere vniuerſitatem, vt faciat ſyndicum.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Quod iudex. An iudex poſſit cogere vniuerſitatem ad
faciendum ſyndicu᷑, facit ad hoc, quod no. Bar. in l. j. C. de iur.
reip. lib. xj. ⁊ quod dixi poſt Bart. in l. non poteſt. ſ. de regu. iur.
Ad hoc etiam alleg. Bar. iſtum tex. in l. ſolent. in fi. de ali. ⁊ cib.
leg. ⁊ Spe. in loco de quo ibi per eum. Cõtra videtur velle Ba.
in l. j. C. de iur. reip. lib. xj. ⁊ vide Bal. in l. j. §. quibus. ſ. quod cu
iuſque vniuer. nomine per Innoc. in c. Romana. ad fi. extra, de
ſenten. excommu. in vj. not. Bal. in l. ij. §. hoc etiam. C. de iur. cal.
per Bal. in l. fi. C. de manumiſ. teſt. vide Bart. in l. j. §. ſi autem
collegium. per illum tex. ſupra, ad Trebellia. Sed intellige il-
lud ſecundum iſtam legem, ſcilicet ꝙ imo iudex poteſt cogere.
☞ Bona vacantia non ſunt hereditas.

§. **Eadem conſtitutio.** [a]Iſte text. facit † ꝙ bona vacantia non ſunt hereditas, vt dixi in l. fideiuſſo.

ADDITIO.

a And. Barba. ¶ Eadẽ conſtitutio. Vide de hoc Bal. in rub. ſ.
de acquiren. here. ⁊ ſic videtur ꝙ non teneatur fiſcus ad legata.
contra. vide in l. cum fiſco. ſ. ad Sylla. ⁊ ibi vide. do. Ludo.

LEX X.

QVidam in teſtamento. Nota tex. ad doctrinam que datur in l. fi. C. de rebus alie. non alie. Nota, ꝙ aliquando per factum poteſt impediri alienatio rei. Dicam ſ. de acqui. poſ. li. j.

LEX XII.

☞ Res prohibita alienari non poteſt in fiſcum deuenire per
publicationem.

a
1
b **IMperator.** [a]Nota, ꝙ res que eſt prohibita † alienari, non poteſt deuenire[b] in fiſcum propter publicationem, l. ſi in libertinum. ſ. de bo. li. ⁊ l. Statius in fi. ſ. de iure fiſci. ⁊ quod dixi in l. ſi finita §. ſi de vectigalibus. ſ. de damno infec.

ADDITIONES.

a Poma. ¶ Imperator. Vide Alexã. cõſi. xxiij. inci. opportune
conſideratis his que in themate. vol. j. ⁊ lxxxviij. vol. iij. vbi loq
tur maxime in prohibitione teſtatoris. ¶ P. Pau. P. Vide
Iaſo. in l. ſi duobus vel tribus. in fin. §. ſed quia. in primo not. C.
communia de lega.
b Alex. ¶ Deuenire. Sed Ro. in l. ſi conſtante. §. fi. per illum tex.
ſ. ſolu. matri. videtur tenere contrarium, ⁊ reſpondet ad iſtum
text. vt ibi per eum. Sed ipſemet contradicit in l. ſi finita. §. ſi de
vectigalibus. ſupra. de damno infec. vide Ange hic. ⁊ Jo. And.
in addi. Spe. in ti. de feu. §. quoniam. verſ. Oldra. contra.

LEX XIIII.

1 ☞ Inſtitutus heres ⁊ fideicommiſſarius, non eſt heres niſi ſit ⁊
fideicommiſſarius.
2 Verbum volo, importat liberam voluntatem.
3 Verbum arbitratus fuerit, importat boni viri arbitrium.
4 Verbum placet, importat arbitrium boni viri.
5 Conſilium vt in fideicommiſſis apponatur clauſula, prout ſibi
videbitur, voluerit, ⁊ placebit.

1 **LVcius Titius.** Iſte ẽ no. ⁊ ſin. caſus. Aliquis † inſtituitur heres, ⁊ fideicommiſſarius, tunc non eſt fideicõmiſſarius niſi ſit heres, ar. huius l. ibi, modeſtinus, ⁊c. Iſtẽ
2 no[a]. in tex. ibi. qui ⁊ Pſyllus vocatur. argu. pro tabellionibus,
2 qui dicunt, talis qui alias ſic vocatur ibi †. Item not. quod ver-
3 bum volo, ſignificat voluntatem liberam. Item ſi quis † arbitra
4 tus fuerit, importat arbitrium boni viri. Quid † de verbo pla-
cet? Et caſus hic eſt, quod libertas non poteſt cõmitti in volun-
tatem liberam heredis: vt ſ. eod. l. fideicommiſſaria, ſed in arbi
trium boni viri. ⁊ ſic videtis, quod verbum placet ſignificat ar-
bitrium boni viri. De verbo videbitur, habetis infra eod. l. fi-
5 deicommiſſaria †. Et ideo ſemper in fideicommiſſis ſum ſolitus
b facere poni[b], prout ſibi videbitur, voluerit, ⁊ placebit.

ADDITIONES.

a Alex. ¶ Itẽ no. Vide Bar. in l. decernimus. C. de aque du. li. xj
b ¶ Facere poni. Sentit hic Bart. ꝙ verbum voluerit, iunctum
verbo placuerit, vel videbitur, importet liberam voluntatem.
contrarium videtur ipſe velle, ⁊ melius in extrauag. ad repri-
mendum. in ver. videtur. Vide not. per Bar. in l. centeſimis. §.
fi. ⁊ Imol. ibi, de verborum oblig.

LEX XVII.

SCeuola Alias incipit. Acciolã, alias, cum tibi. Vide de verbo, viſum fuerit.

LEX XXII.

1 ☞ Electio ſi eſt data duobus, ⁊ alter latitat, ſolus qui rema-
net. eligit.
2 Officiales qui remanſerint in ſacculo, poſſunt officium exercere
antequam extrahantur, ex quo certum eſt ad ipſos officium ſpe-
ctare.

a **SI legatario. §. A duobus.**[a]
1 Nota †, ꝙ ſi duobus data eſt electio, ⁊ alter latitat, nolens eligere, ſolus qui remanet, poteſt eligere. Facit l.
j. §. ſi plures. ſ. de exerc. ⁊ facit extra de elec. c. cum nobis olim
verſi. item cum poſt. Iſte verſ. eſt not. ⁊ facit ad queſtionẽ Offi-
2 ciales † ſunt miſſi in ſacculo, ⁊ eſt incertũ quando extrahantur a
fortuna, ⁊ venio ad vltimos de quibus eſt certum eos exire, quia
alij non ſunt, exercent officium antequam extrahãtur, an valeat.
Et videtur ꝙ non per ſtatutum. Sed dic ꝙ ſtatutum loquitur
quando eſt incertum ꝙ non poteſt deueniri magis ad vnum quã
ad alium. hoc dicit, Jac. de Are.

ADDITIO.

a Alex. ¶ A duobus. Vide Bal. in l. j. in xij. q. C. quĩ nõ petẽ. part.
And. Barb. ¶ Vide Bal. in c. j. de mili. vaſſall. qui cõtu. eſt. Et
hic eſt optimus caſus ꝙ ſi pauperes deceſſerint, ⁊ ſoli duo remã
ſerint, ꝙ illi duo dicunt habere totũ. Itẽ ſi fuit deciſum pacto,
vel ſtatutum erit, ꝙ habens officium, illud teneat vſq; ad trien-
nium, poſt eum ad breuia deueniat officia, in duobus breuibus
vltimis decidit ſors ſigilli ſuper alium, ⁊ ſors alterius officij ſu
per alium, quod neceſſario debet fieri permutatio officiorum.
1 ☞ Clauſula, victum victori in expenſis condemno.

a **Cum is qui** [a]Nota iſtum text. contra iudices quando vnus vincit in vna parte, ⁊ altius in
alia parte, ⁊ iudex dicit † condemno victum victori in expenſis,
b non dicit bene[d], quia illa verba non releuant, niſi declaret
quod vterque ſit victor.

ADDITIONES.

a And. Verba. ¶ Cum is qui. Contrarium tenuit Jo. de Imol.
in l. iudex. de re iud.
b Alex. ¶ Nõ dicit bene. Cõtra Bar. hic ⁊ Ro. in l. j. ſ. de re iud.
⁊ vide qđ no. Bal. in auth. generaliter. C. de epiſ. ⁊ cle. verſi. iux
ta hoc queritur. Bal. etiam videt contrariũ tenere in l. termi-
nato. C. de fruc. ⁊ li. expen. ⁊ Imo. in l. iudex poſtquã. ff. de reg.
iur. Et iſtud dictũ Bar. debet intelligi quãdo condemnatio expen
ſarũ eſt incerta quo ad perſonas, ſecus ſi quo ad expẽſa. c. cum
dilecti. in fi. de do. ⁊ contu. ⁊ c. auditis. de procur. c. j. de ſeque.
poſ. ⁊ fru. ſi tamen alique expenſe facta ſunt ſuper aliqua exce-
ptione per emptoria, condẽnatio expenſarũ deberet eſſe certa.
cap. finẽ litibus, ⁊ ibi Imo. in d. titu de do. ⁊ contu. ⁊ vide Bal.
in d. l. terminato. ⁊ ꝙ no. Inn. in c. inter dilectos. de fide inſtru.

LEX XXIII.

1 ☞ Mandatum pluribus, quod per vnum ſolum expediri po-
teſt, illi ſoli videtur mandatum.

FIdeicõmiſſaria Seruũ Peculij Hic eſt not. caſus, ⁊ eſt contra vnam legem de qua poſſetis dubitare. Di-
1 citur hic †, quod quando aliquid mandat pluribus, ⁊ per vnũ
ſolum poteſt expediri, illi tantum videtur eſſe mandatum, ita
Iaco. de Are. concordat extra de reſcriptis. c. cam te. ⁊ ſic vide
tur lex iſta contra l. ſi tibi homo. §. penul. ſ. de leg. j. vbi non de
betur, niſi pro hereditaria parte res, que erat ſolius vnius he-
redis. Breuiter hic fuit error teſtatoris, ſecus ſi non erraret.
Et iſtam ſol. dabam dum legebam hoc, ⁊ ſecundum hoc illa cõ
cordantia non multum faceret.

LEX XIIII.

Generaliter.§.Proinde.

Ibi.ꝙ ſi ordo,⁊c. Si queratur an ordo ſcripture ſit ſequendus.puto ſic dicendum. Aut verba vel ſcriptura ſunt ordinata ſecundum debitum ordinē,⁊ hoc conſtat,quod intentio eſt ordinata eodem modo,tunc non eſt dubiū,quoniam ſeruabit ordinem verborum ⁊ intentionis:aut cōſtat ꝙ intentio eſt contrario modo ordinata quam verba,⁊ tunc profertur ordo intentionis ordini verborū.nam prior ⁊ potior eſt mens quam vox.l.Labeo.circa fin.ſ̄.de ſuppellec.leg.aut eſt dubiū ad intētio ſit ordinata eodem modo quo ⁊ verba ſecundū ordinem debitum,⁊ ſtatur tunc ordini illorū: quia intentio ſic ordinata preſumitur,ſicut ordinatio verborū. Sic intelligo l.heredes.§.fi.ſ̄.ad Trebel.ibi enim ſunt ordinata verba ſm debitū ordinē quantitatis:⁊ ſic preſumitur ordinata affectio,vt C.de fideicommi.l.cum acutiſſimi.⁊ ſ̄.de condi.indeb.l.frater a fratre.⁊ in auth.de trient.⁊ ſemi.§.j.aut verba non ſunt ordinata ſecundum debitū ordinem,⁊ hoc conſtat: aut certum eſt de iure intentionis, ꝙ in eorum modo contrario ordinatur: ⁊ tunc ordo intentionis non verborum ſecundus eſt,vt dictum eſt. Aut certum eſt ꝙ intētio in aliquo eſt ſecundū ordinem verborū indefinite,⁊ in aliquo eſt dubiū,⁊ tunc eo quo dictū eſt in aliquo intentionē habuiſſe,preſumitur in alijs,in quibus eſt dubium:⁊ ſic ordo verborū ſpectatur:ſi res poſſit valere ſecundum verba,⁊ ſecundū ꝙ ſic habuit ordo in vno,⁊ certum eſt preſumitur ſic habuiſſe in alijs ſecundum verba,bene valet.Sic intelligitur l.cum pater.§.pe.ſ̄.de leg.ij.aut eſt dubium in totum an intentio ſit ſm verba idebite ordinata ⁊ tunc aut eſt preſumptio aliqua intētionis ⁊ indebite ordinata fortior ī ordinatione verborū,aut nulla.Si nulla,tunc preſumitr habuiſſe ordinem ſecundū verba,⁊ tunc ſi res ſecundum talem intentionem nō valet,ſtatur ordini verborum Sic intelligo l.ij.§.pſens.ſ̄.de vulg.⁊ pupil.ſi autem ā aliqua preſumptio intentionis ordinate fortior ipſa verborū ordinatione,tunc non ſtatur ordine verborū.ſed preſumptiue intentioni ordinate.ſic intelligo d.§.prius.in verſi.ſed ſi ita.⁊ ſecundū hoc intelligo leges illas,que faciunt ad hanc partē,ꝙ non ſeruatur ordo verborū,Et enim in d.legib.preſumptiue preſumptio ordinate intentionis modo debito non ſeruato,vel preter rationem ordinis vt ſ̄.de le.ij.l.cum pater.§.fidei tue.ſic loquitur j.de ſoluti.l.nec enim.niſi debite proferātur verba que debitum ordinem rerum ſupradictarum denotarent:dicens ſe accepto ferre in ſortem ⁊ vſuras nam ab illis verbis intelligitur ⁊ intelligi poteſt accepto tuliſſe in vſuras.

LEX XXVI.

1 ☞ Specialia duo habentia originem ex eodem fonte,circa
idem non poſſum concurrere.ſecus ſi ex diuerſis.

Cum vero.Apparet igitur

Querit gloſſ.in verb.minoribus,an idem in maioribus.Et dicit quod ſic.Iacob.de Are.
a dicit contra,⁊ hoc propter duo ſpecialia[a] naſcitur,quādoꝗ ſcili-
1 cet poſt mortem,⁊ propter pubertatem.Sed op†.duo ſpecialia non poſſunt circa idem concurrere.l.j.C.de do.promiſ.Sol duo ſpecialia habentia originem ex eod fonte,circa idem non poſſunt concurrere,ſecus ſi ex diuerſis.

ADDITIO.

a ¶ Sepecialia.Verba Iacobi de Aren.hic,ſunt hec.In minore autem hoc nō ideo eſt,quia in eo eſt fauor etatis ⁊ libertatis in maiore autem eſt fauor ſolum libertatis,⁊ due rationes vincunt vnam.

§.**Subuentum.** Nota,quod pretor cognoſcit parte abſente,⁊ dicitur fieri cauſa cognita,cognoſcit de veritate:⁊ ſic ante lit.conteſta.etiam pōt examinari teſtis,vt dixi ſ̄.de dam.infec,in l.iiij.§.toties.

1 ☞ Sententia lata parte abſente ex falſa cauſa non eſt nulla.
licet reſcindatur.
2 Decretum inter poſitum ex falſa cauſa,eſt nullum ipſo iure.

§.**Hoc ſenatuſconſultum.** Nota†,ꝙ ſententia
lata pare abſente eſt aliqua,licet reſcindatur lata ex falſa.cauſa
quod ſecus † eſt in decreto interpoſito ex falſa cauſa,quia eſt
2 ipſo iure nullum,l.magis puto.§.manet.ſ̄.de re.eorum.⁊ j.ne
vis fiat ei.l.j.§.hec verba.

LEX XXVIII.

Si eum ſeruum.§.Hec autem verba.

Nota,ꝙ is,qui contemnit venire , non videtur latitare,

§.**Ex iuſta cauſa.** Nota, quod abſentes dicuntur ex iuſta cauſa, ſed qui non ſunt ex cauſa abſentes,iniuſte dicuntur abſentes. Innocen.dicit, ꝙ ſi clericus abeſt ex eccleſia, preſumitur ex iniuſta cauſa abeſſe. Idem in viro,qui abeſt ab vxore in c.fin.de eo qui mitti.in poſſeſſionem cauſa rei ſeruan de.

LEX XXX.

Cum quaſi.

1 †Nota, ꝙ decretum interpoſitum contra defunctum tāquam contra abſentem tranfertur ad heredem. Et iſtud eſt hic ſpeciele in libertate.

1 ☞ Sententia preſumitur lata,quamuis non ſit.
2 Aditio hereditatis,an requiratur ad confirmationem ſubſtitutionis exemplarie.

1 §.**Si plures.** †Nota ꝙ preſumitur lata ſententia,quāuis non ſit. Quod pono in materia mea
2 de fictionibus:in l.ſi quis pro emptore.de vſucapio.†Querebā in materia ſubſtitutionis exemplare vtrum ad confirmationem exēplarie requiratur aditio: Hic videtur ꝙ requiratur illa que ſufficit,⁊ requiritur in furioſo,vt dixi in l.cum heres.ſ̄.ad Trebel.⁊ hic in fi.videtur facere.

LEX XXXIII.

Si filius defuncti.§.Erit.

1 Difficilius†perdo quod habeo ex meo,quam quod habeo ex beneficio alieno. Et ad hoc alleg.facit l.quod principi.⁊ l.ſi Auguſte.de leg.ij.

LEX XXXVI.

1 ☞ Stante ſtatuto, ꝙ principalis vere contumax non appellat,
ſi procurator eſt vere contumax,dominus poteſt appellare.

Neque infantes.

Tene menti tex.ibi,ſed nec ſi hi.ve.quia ⁊ iniquum, ⁊c.cum gloſ.que incipit , ſcilicet tutores,⁊c.ad queſtionem quam diſputaui Bononie,⁊ ibi ex-
1 aminaui vbi eſt ſtatutum†ꝙ principalis ſtatus debet reſpondere alias habetur pro confeſſo:tutor vel procurator citatus non cōparuit,an habetur pro confeſſo: Et hic text.facit ꝙ non:⁊ tamen text.facit contra in l.non ſolum.in prin.ſ̄.de procur.Item facit ad queſtionem ſtatuto cauetur, quod principalis citatus vere contumax non appellat,procurator eſt vere contumax,an principalis poteſt appellare:certe ſic,vt hic Inno: tangit in c.j.extra,vt lit.non conteſt.Et tertio anno dixi vobis in l.j.§.ſi procurator.ſ̄.ſi quis ius dicen.non allegaui iſtam l.quia non fui recordatus.

1 ☞ Citatus ſub non ſuo iudice an teneatur comparere.

§.**Quid ergo.** Lege iſtum §.continuando ad precedentia.⁊ habes caſum[a] quia ſcitis ꝙ
a
1 citatus † debet venire,⁊ allegare priuilegium ſuum, ſi citatus ſub non ſuo iudice non venit,an poteſt fieri miſſio: Hic videtur caſus ꝙ ſic.

ADDITIO.

a Alexan.¶ Et habes caſum.Facit ad not.in l.ij.ſ̄.ſi quis in ius voc.⁊ per Bal.in l.videtur.ſ̄.de iudi.

LEX XXXVII.

1 ☞ Rationem, qui tenetur reddere tenetur me de ſingulis inſtruere,⁊ reddere computationes.

Si pure data.

Nota iſtam legem,vt maxime in fi. qualiter iudex habet facere vt ratio reddatur. Ibi reſtituere. item de
1 ſingulis inſtruere,nota,ꝙ†qui tenetur reddere rationem,tenetur me de ſingulis inſtruere. Item tenetur reddere computationes,⁊c.

LEX XXXVIII.

1 ☞ Legata an debeantur ex teſtamento imperfecto ratione voluntatis.
2 Teſtamentum imperfectum probat voluntatem defuncti.

In teſtamento.

a [a]Hic eſt caſus†contra Ultramontanos, qui
1 tenent contra gl.[b].que dicit,ꝙ ex teſtamento imper-
b fectu relicta debentur naturaliter.ff.y.ſequitur Pe.
c contra glo.ſed contra eos eſt hic caſus[c],⁊ in l.ij.C.de fideicom.
d Dixi in l.cū quis.C.de iur.⁊ fa.ign.⁊ iſtam l[d].allegaui in vna.q.
Quidam diues homo de Marchia incepit facere teſtamētum.
⁊ iam erat ſcriptum ꝙ in tali loco fieret eccleſia,⁊ legauit proca
tantum,modo ille an perfectum teſtamentum deceſſit,tutores
filij voluerunt facere ad impleri teſtamentum defuncti , an poſ-
2 ſint:Et per legem iſtam videtur ꝙ ſic †,quia teſtamentum im-
e perfectum[e] probat defuncti voluntatem.l.fi.ſ̄.de rebus eorum.
Simile,quia inſtrumentum cancellatum probat ꝙ fuit.Et pro
hoc l.quidam tabularum.⁊ l.fullo ſic l.ſarcinactor.§.fi.j.de fu.

Additio

Alex. ¶ In teſtamento. Ad iſtam tex. vide ſilo. ꝛ Bal. ꝛ que ſcri pſi poſt eum in l. eam quam. C. de fideicom. ꝛ vide Bal. in l. ſi iu re. C. de teſta. manu. ꝛ vide Bal. in l. quamuis. C. eo tit.
b And. Barba. ¶ Contra glo. Et contra iſtam deciſi. Bar. tenet do. Pet. in c. ij. de teſta. vide Jo. de Imo. ibi. ꝛ vide Ludo. Ro. in auth. ſimiliter. C. ad legem Falc. dixi in ca. relatum de teſta.
a P. Pau. P. ¶ Eſt hic caſus. Vide Alex. conſi. xxvj. in princi. vol. j. Iaſ. in auth. ꝙ ſine. C. de teſt.
b Alex. ¶ Et iſtam legem. Adde que no. Ba. in l. ſi. in ſi. ſ. ſi quis ali. teſt. prohi. ꝛ ꝙ dixi in l. ſi. ſ. de inſti. ꝛ Bar. in l. gerit. ꝺ acqui. hered. verſi. circa ſm princip. per Imol. in l. ſi is qui. ſ. de teſt. ꝛ vide Bart. in l. hac conſultiſſima. ſ. ex imperfecto. C. de teſta.
c P. Pau. P. ¶ Imperfectum. Vide Fely. in c. cum venerabi lis. verſi. ſimiliter, extra, de excep.

LEX XXXIX.

1 ☞ Verba adulatoria ad honoratū relata, iducūt diſpoſitionem

PAulus reſpondit. §. Paulus. Nota iſtum §. ꝛ quando lege bam. l. generaliter. de lib. leg. faciebam magnum feſtum de iſta lege. Verba adulatoria fauore libertatis inducūt diſpoſitionem. hoc dicit. Et ſic duo ſunt ſpe cialia, vnum eſt gratias reddet tibi, ꝛ iſtud eſt illud quod plus
1 eſt gratum. Item verba † adulatoria ad honoratum relata indu cunt diſpoſitionem.

LEX XL.

a **LUcius Titius. §. Lucius. Titius Stichum.** Facit[a] ad que ſtionem, ꝗ ſi E
b piſcopus[b] facit cōſtitutionem[c], ꝙ ſi quis ſic fecerit, ſit excommu
c nicatus, modo epiſcopus fecit contra conſtitutionem, an ſit ex communicatus: Et iſta lex facit ꝙ non.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Facit. Vide Bal. in auth. quibuſcunq;. C. de ſac. ſan. ec. ꝛ ſic an ſtatutum liget ſtatuentes. de quo per Ioā. And. in c. j. ꝺ conſti. in vj. per Bar. ꝛ Ange. in l. j. ſ. quod quiſque iu. per Ioā. And. in regula. cui licet. de reg. iur. in vj. Et facit quod not. per Hul. in l. ſed ſi hac. §. proſtituta. ſ. de in ius voc. vbi dicebat, ꝙ ſi ſtatutum diceret, ſi quis dederit damnum in vinea, puniatur in centum domino applicandis. Quod ſi dominus in damnum in ſua vinea an applicabuntur ei centuꝫ que dꝫ ſoluerr: Et dicit ꝙ nō, qꝛ indignus. l. ſi ab hoſtibus. ſ. ſol. ma. ꝛ l. j. in ſi. C. de ra. vir. Et adde quod Bal. in ti. j. de allod. in feud. verſi. itē an quis fue rit, an ratione iuriſdictiōis ſit maior ſeipſo ſimpliciter, ita ꝙ li getur per proprium ſtatutū: ꝛ dicit ꝙ Arch. tenet ꝙ ſic. De quo vide latius ibi per eum. ꝛ per Bal. in l. digna vox. C. ꝺ legi. Bal. in l. j. §. ſimilique modo. C. de latina liber. tol. ꝛ ibi An. in l. cum ipſe. C. de contrah. emp. plene per Pet. de Anch. in c. cano. ſta tuta. in verſi. xij. quero de conſti. per Io. Cal. in repeti. c. de illis de rap. in vō. q. ꝛ ibi etiam an ſtatutuꝫ Archiepiſcopi liget Epi ſcopum in ſua dioceſi deliquentem, ꝛ adde Bald. in l. ſi conſul. ſ. de ado. ꝛ dixi poſt Bar. in d. l. ij. ſ. quod quiſque iu. Adde an ſtatuens obligetur ſtatuto, Ro. conſi. lviij.
b And. Barba. ¶ Quod ſi epiſcopus. Vide quod not. in l. digna vox. C. de legibus.
c P. Pau. P. ¶ Facit conſtitutionem. vide Fely. in c. canonum ſtatuta. verſ. amplia quarto. de conſti.

LEX XLI.

THais ancilla. §. Lucius Titius. Tene menti iſtum caſum quam alle gaui tibi ad materiam difficultatis quando excuſet. Et dixi in l. continuus. §. illud. de verbo. oblig.

§. Tutoris. Nota, quod relinquitur a tutore, a pupil lo videtur relictum.

a **§. Sorore.** [a] Nota iſtum textum, quando dicitur, ſi tibi
b placet[a].

ADDITIO.

a And. Barba. ¶ Sorore. Not. de iſto verbo placet. vide Lodo. Ro. in rub. de arbit. ꝛ quando dicitur quicquid velis, vide text. no. ſecundum Bal. in l. j. §. j. ſ. ꝙ iuſſu. ꝙ tunc non venit donatio ꝛ de omnibus iſtis verbis vide ibi Lud.
b Alexan. ¶ Tib placet. Nota, ꝙ verbum placet importat arbi trium boni viri. Idem Bar. per illum tex. in l. Licius Titius. ſ. eo. ꝛ in l. cum proponas. C. eo. ꝛ in l. ſi quis arbitratu. de verb. oblig. ꝛ per Bar. in l. ſi ſic. de leg. j. per Bal. in l. volunta. is. C. ꝺ fideicom. Adde Abb. conſi. ii. ij. lib.

a **§. Lucius Titius[a] ita teſtamento.** Nota iſtum caſum, quando dicitur, iudicio tuo ſto.

ADDITIO.

a Alex. ¶ Lucius Titius. Vide per Bart. in l. ſi ſic. de. lega. j. ꝛ i extrauag. ad reprimendum. in verbo, videbitur. vbi videtur cō trarius. Dixi in l. j. poſt Roma. ſ. de arbi. ꝛ adde l. ſeruo alieno §. ſi ab impubere. de legatis primo.
1 ☞ Peculium intelligitur quantum ad extraneum deducto ere alieno, non quantum ad dominum.
2 Rogatus reſtituere Titio hereditatem, cui teſtator debeat de cem, tenetur reſtituere per reſtitutionem hereditatis etiam de cem debita ex contractu.
1 **§. Titius Sticho.** Dicitur † ꝙ peculiū dedu cto ere alieno intelligitur, ſed hoc eſt verum quantum eſt extraneum, non quantum ad ip
2 ſum dominum. Et facit † ad queſtionem, quidam fuit rogatus Titio reſtituere hereditatem, ꝛ teſtator tenebatur eidem Titio modo reſtituere debens dicit, ſum paratus tibi reſtituere, ſed il lud quod tibi dicebam ex contracta non teneor reſtituere per re ſtitutionem hereditatis ſed hoc non eſt verum, quia illa conſide ratio debet haberi quo ad extraneum, non quo ad ipſum credi torem, vt hic.
a **§. Intra certa tempora.** [a] De iſto §. feci magnum feſtum. ꝙ ad actionem cōſequendam non admittitur purgatio.

ADDITIO.

a And. Fat. ¶ Intra certa. Et vide caſum ſing. in l. Paulus. §. Caius. j. de lib. cau. ſm Ang. in l. ſi inſulam. in repet. j. de verbo oblig. ꝛ ibi Io. de Imol. ꝛ vide Bal. in l. ſi poſt tres. ſ. ſi qs cau.

§. Splendophorus Iſte text. facit an. viuē te teſtatore mortua filia expiret vulgaris tacita vel expreſſa. Et habetis in l. quod ſi fi lius. j. de cap. ꝛ l. lex. Cornelia de vul. ꝛ pupil. ꝛ plene per Cyn. in l. precibus. C. de impub. ꝛ aliis ſobſtit

LEX XLXIII.

FIdeicommiſſaria libertas Iſta lex valet totum iſtum titu.

LEX XLXI.

☞ Verbum ſuccedo, eſt verbum commune.

NOntantum Nota †, quod verbū ſuccedo porrigitur ad omnem ſucceſ ſionem, quocunque modo fiat, ꝛ ſic eſt verbū commu ne, vt dixi in l. preibus.

LEX XLIII.

LUcius Titius Non intelligitur re petitum, quod repe titū vitiaret. h. d. ¶ In tex. ibi, ſpectāda eſſet, Hoc vi detur expreſſe contra id, quod not. in l. cum pater. §. ab inteſtato. ſ. de leg. §. ſcꝫ quod vbi fit repetitio a ſubſtituto, eius quod expreſſe legatur per teſtatorē, qui ab inſtituto ſub cō ditione legauerat, nō videtur repetita cōditio. niſi exprimatur. Sed puto rñdendū, quod hoc facit ius cōiunctū: qꝛ repetijt con iunctim a primis heredibus, ꝛ ſubſtitutis repetēdo, quaſi i vnū corpus videt propter ſermonis cōiunctionē redigere, arg. C. ꝺ ead. tol. l. vnic. §. Sin autē quidā ex heredib⁹. ꝛ ſ. de leg. j. l. pla ne, cum l. ſeq. Et qꝛ circa hūc tractatū videtur repugnare iura ſ. iurium repugnātium cōcordantiā ſic crederem diſtinguēdū. Aut vtrunqꝫ dictū tam precedens, quā ſequens eſt dictū legis in tractatu euiſdē materie, ꝛ tunc quod in precedenti eſt dictum determinatiue, repetitum intelligit in ſequēti, ſi ſit eadē ratio. Et ſine hac ratione lex videtur i perfecta, vel eius doctrina fal ſa, vt j. de acqui. poſ. l. ſi is, qui. vbi in hoc quod dicitur, ꝙ furio ſus non pōt perdere poſſeſſionē, intelligitur animo, ꝙ dictum erat in precedenti: atias doctrina legis eſſet falſa, vt ibi notat. in glo. ſic inlligo l. quēadmodum. §. ſi. ſ. ad l. Aquil. Duo enim ſunt dicta in le. Aquilia: primum de occiſo, i quo dicitur quod occiſor tenet quanti plurimi fuerit anno retro. Secundū dictū eſt de vulnerato, in quo dicit ꝙ vulnerans tenet a triginta die bus retro quanti plurimi fuerit: lꝫ in ſecūdo hoc nō exprimat. plurimi, qꝺ dictum erat determinatiue in primo dicto, repe titum intelligitur in ſecundo. Aut vtrūqꝫ dictum eſt hominis, ꝛ tunc aut ad eius prouiſionē, cuius eſt vtrunqꝫ dictū, aut ad alte rius. Primo caſu aut ad eius prouiſionē non conſiſtentē in ob ligatione, ſcꝫ querenda, ſed in tali re, per quā ſaluatur eius me moria ſicut eſt heredis inſtitutio, qui eadē perſona cū defuncto reputatur, ꝛ ſubſtitutus, lꝫ nō ſit heres primo geadu ſcriptus: ꝛ tunc ſm quod magis expedit, non autem ꝙ eſt proximus, inte

ligitur repetitum in ſequenti ſubſtitutione, quod erat dictum
in precedenti inſtitutione. Sic intelligitur l. ſub. cõditione. ṡ. ḋ
hered. inſtit. ibi enim expedit repeti conditionẽ inſtitutionis in
ſubſtitutione, q2 deficiente cõditione, nullũ haberet effectum in
hereditate, quã habebat, ſc3 ſubſtitutus, nõ exiſtẽte herede ſcri-
pto pmo gradu: ⁊ propter defectũ conditionis. Sic intelligo l.
Latinus Largus. ṡ. de leg. ij. ibi enim expedit repeti conditionẽ
libertatis, de qua in precedenti erat facta mentio: alias nõ vale-
ret ſubſtitutio facta de ſeruo: ad hoc vt teſtator haberet eundem
heredẽ. Aut vtrunq3 dictũ eſt de ipſius proferẽtis prouiſione, ⁊
conſiſtit in obligatione, ſ. querẽda: ⁊ tũc dictũ in precedẽti, repe
titũ intelligit̃ in ſequẽti, vt reſtrigat obligationẽ, nõ ꝙ ampliet.
Sic intelligo l. qui ſic. j. de verb. ob. ⁊ C. de vſu. l. per retentionẽ
Aut ad prouiſionẽ conſiſtentẽ in acquirendo ſibi liberationẽ: ⁊
tũc ſi ex repetitiõe tacita intellecta ſequeret̃ incõueniẽs, nec in-
telligitur repetitũ. Sic intelligo l. Qui fundũ. ṡ. de cõ. emp. ibi
enim ſi in dicta vẽditiõe, que pretiũ pro maiori parte fundi, quã
eſſet, receperat, ⁊ dixerat ſe velle ad reſtitutionẽ pretij teneri em
ptori, ſi minore modũ inuenerit, niſi intra dies triginta mẽſura
uerit emptor, ⁊ demũ renunciaret, ſi hoc in ſequẽt dicto de renũ
ciatione minoris modi ĩtelligit̃ repetitũ intra dies triginta, qḋ
erat dictũ in pcedẽte dicto de mẽſuratione ſequeret̃ incõueniẽs
ꝙ haberet maius pretiũ vẽditor, quã deberet, ⁊ eſſet locupletior
cũ aliena iactura: cõ l. Nã hoc natura. ṡ. de cõdi. indeb. Idẽ in cõ
trariũ, ſi ſequeret̃ incõueniẽs, niſi fiat repetitio, intelligit̃ repeti
tũ. Sic intelligo l. cũ pater. ṡ. de pac. dotali. ibi eñ pater qui do-
tẽ promiſerat, pactus fuit cũ iuramẽto, vt a ſe viuo dirãte matri
monio, ⁊c. ſi nõ intelligunt̃ illa verba, ſe viuo, in ſequentibus, ſe-
queret̃ magnũ incõueniens, ꝙ ſepararent fructus dotis ab onere
matrimonij, qḋ eſſet abſurdũ, vt in d. l. d2. ⁊ hoc qñ vtrunq3 dictũ
eſt ad puiſionẽ pferẽtis. ¶ Scḋo caſu qñ vtrũq3 dictũ eſt ad pro-
uiſionẽ alterius tã precedẽs, quã ſequẽs, tũc aut vtrũq3 dictũ ad
obligationẽ eiuſdẽ erat, ita quod nullũ erat liberatoriũ, ⁊ vr̃ re-
petitũ in ſequẽti ꝙ eſt in precedenti, vt reſtringat obligationem
ſequentẽ, nõ vt ampliet, d. l. ꝯ ſic. j. de ver. obli. ⁊ d. l. per retẽtio
nẽ. C. de vſur. ⁊ ſic ſequẽs reſtringit̃ per precedẽs, niſi modus ob
ligandi cõtr̃ inducat, vt l. Si ſtipulatus. ṡ. de vſur. Et cõ prece-
dens reſtringit̃ per ſequẽs, l. Si cũ fundũ. de ver. ſiñ. Aut vtriuſ
que dicti obligatorij alterũ eſt obligatoriũ, ⁊ liberatoriũ, ꝙ poſ
ſibile eſt diuerſis reſpectibus, vt eſt in pacto de nõ petẽdo ꝙ eſt
obligatoriũ paciſcẽtis nõ petitoriũ ⁊ liberatoriũ eius cui ſi pa-
ctũ, vt no. ṡ. de pac. l. Si vnus §. pactus. ⁊ tũc ſequẽs qḋ eſt libe-
ratoriũ ⁊ obligatoriũ nõ reſtringit̃ per precedentẽ obligationẽ:
tunc enim dictũ in precedenti, nõ intelligit̃ repetitu in ſequenti.
Sic intelligit̃ l. Si vẽditor hereditatis. ṡ. de act. emp. Ibi enim
ſunt duo dicta vẽditoris ad prouiſionẽ emptoris, quorũ alterũ
eſt obligatoriũ tñ, vt illud quod dixi eſſe in peculio tñ, alterum
obligatoriũ ſibi, ſ. vẽditoris. ſed liberatoriũ emptoris, qui dixit
quicquam ſe nõ eſſe adepturũ: ꝙ dictũ non reſtringit̃ ad decẽ, de
quibus dictũ eſt pmo, ſi plura ſunt in peculio, nec illud adimere
petitur. Aut eſt obligatoriũ vtrunq3 heredis, ⁊ eius qui profert:
⁊ tũc aut quãtũ ad exitũ, ⁊ effectum eſt obligatorium heredis, l3
quantũ ad initiũ obligatio ab eo incipiat: vt ſi creditori pmiſit
debitor ſoluere poſt mortẽ ſuã, ſc3 debitũ, obligatio incipit q̃tũ
ad initiũ ab ipſo pmiſſore, q2 ipſe obligatus eſt: ſed d2 pro tãto
ab herede incipere, q2 ipſe cõuenit̃. vnde q̃tũ ad effectũ, ab here
de incipit. Sic intelligit̃. C, vt ab hered. ⁊ cõ here. l. 3. vnde in caſu
pdicto puto idẽ dicẽdũ, ac ſi eſſet vtrũq3 dictũ obligatoriũ pmiſ
ſoris q̃tũ ad initiũ, ⁊ q̃tũ ad effectũ, ⁊ quid iuris tũc ſit. dictũ eſt
Aut alterũ eſt obligatoriũ heredis ⁊ quãtũ ad initiũ, ⁊ quãtum
ad effectũ: vt ſi creditori cui debitor ſub cõditione tenebat, leget
pure vel ſimpliciter in vltima volũtate qcqd ei d3, tũc q2 id om-
ne petendũ eſt ab herede ex vltima volũtate, ⁊ q̃tũ ad initiũ inci
pit obligatio ab herede: q2 defunctus nunq3 fuit pro illis obliga-
tus. C. de bo. auth. iudi. poſſid. l. j. tũc cũ eſſet in ptãte diſponẽtis
poſſe reſtringere obligationẽ heredis ſequẽtis, nõ puto repeti-
tũ intelligi, vt ſi debitor erat ſub cõditione, relictũ vero factum
fuit ſimpliciter intelligit̃ pure relictũ, vt inſti. de leg. §. ex cõtrio.
arg. l. ſi qñ. ṡ. de leg. j. Aut vtrũq3 dictũ eſt obligatoriũ heredis,
⁊ q̃tõ ad initiũ, ⁊ q̃tũ ad effectũ, ex eo q2 ab eo legat̃ in vltima vo
luntate, ⁊ tũc aut ſit de re eadẽ vel diuerſa, eidẽ vel diuerſis. Si
eidẽ, ⁊ de eadẽ, ⁊ hoc cõſtat, tũc aut ab eodẽ, aut ab alio, vt ſi de ea-
dẽ re ab eodẽ, ⁊ idẽ, ⁊ tũc cõſtat ꝙ ſequẽs intelligi põt per prece
dens. Si aũt ſcriptura eadẽ vtrunq3 ponat, tã precedens quã ſe-
quẽs, tũc electio eſt legatarij an velit ſibi intelligi dictũ in prece
denti. Sed ſi ex interuallo, tunc in legatis pecuniarijs ſeruatur
vltimũ, nec hr̃ reſpectus ad primũ: l3 ſecus in libertate. Et quod
dictũ eſt ex interuallo, intellige dũ tñ exprimat̃ ſequens ſub cõ-
memoratione precedẽtis, vt ṡ. de cõdi. ⁊ demõ. l. cũ ita datur. §.
ſi. cum l. ſeq. Aut eſt vnũ dictũ obligatoriũ heredis, ⁊ tũc ſi illud

ſe habet vt regula, ⁊ ſubſequẽs adiungitur vt determinet, velut
exceptio regulam per adiunctum, tunc in precedenti dictum, in
ſequenti repetitũ eſſe videtur l. nã quod li. uide. §. fi. ṡ. de pe. le.
Aut vtrumque dictũ eſt de eadẽ re relicta diuerſis ab eodẽ, ⁊ hoc
conſtat, tunc aut nullus alius, a quo repetit̃ legatũ exprimit per
teſtatorem, ⁊ tunc ſiue talis ſit, qui repreſentet ſe primũ heredẽ
a quo relictũ erat, vel ſubſtitutũ, ſiue talis qui non repreſentat, in
quo eſt heres, tũc ſi legatũ ab herede ſeparatim relinquat a ſub
ſtituto ſimpliciter, vr̃ repetitum, ſ3 reſtringit̃. De ſubſtituto eſt
expreſſum in l. ſi cui ſerui. §. j. ḋ le. j. Idẽ puto eadẽ rõne in cohe
rede: verũtñ cũ repetit in coherede, vr̃ repetere aio transferẽdi,
ſub eadẽ obligatione ⁊ liberãdi eũ, a quo plegauerat. Et hoc eſt
verũ qñ fit cõmemoratio de primo in repetitione facta a ſcḋo, vel
tertio, vt ṡ. de optio. leg. l. trãſlatio. ⁊ de cond. ⁊ demõ. l. legatum
ſub cõditiõe. Si aũt cõiũctim repetat̃ legatũ a coherede, vel ſub
ſtituto, ⁊ pẽdet cõditio ſub qua legauerat, tũc vr̃ repetitũ id per
ꝙ legatũ reſtringit̃, vt ſi cõditio an poſita fuit, vt in repetitione
legati videat̃ repetita per hãc legẽ, vt ṡ. dixi. Sed an, ⁊ qũo de-
beat̃ ex repetitiõe facta a ſubſtituto, dic vt no. i d. l. ſi cui. §. j. Aut
ille alius nõ repetit̃ per teſtatorẽ, ſed per legẽ, vt puta legata ab
inſtituto relicta tacite intelligunt̃ repetita a ſubſtituto: ⁊ tũc qḋ
dictũ erat in pcedẽti ĩtelligit̃ repetitũ a ſubſtituto ẽt quo ad oĩa
vt ṡ. de leg. ij. l. cũ pr̃. §. ab inſtituto. ⁊ hoc cũ conſtat ꝙ ab alio vo
luit teſtõr repetere legatũ. Si aut ſit dubiũ, q2 aliena verba prio
ra dixit, que pñt intelligi tã de his a quibus relictũ fuerat, quã de
alijs. in dubio non vr̃ velle alios tã grauiter donare, quã pmos:
vñ tũc vba vltia ĩtelligũt̃ ſ3 pmũ l. legatorũ petitio. §. j. ṡ. de le. ij.
Aut eſt vtrũq3 dictũ obligatoriũ de diuerſis rebus tũc forte di-
ctũ ſin pcedẽti ꝙ poſſet reſtringere ſequẽs non ſubĩtelligit̃ qñ ad
prouiſionẽ pferẽtis dictũ eſt vtrũq3. Sic põt intelligi d. l. ſi vẽdi
tor. ſi ĩtelligis, ꝙ emptor illis duobus q̃ pmiſit vẽditori ſibi pui-
deret ſtipulãdo a vẽditore. Aut vtrũq3 dictũ eſt ad puiſionẽ di-
uerſarũ rerũ faciẽdarũ eidem aut nõ ſunt res totaliter diuerſe,
q2 ſe habẽt vt totũ: ⁊ pars, ⁊ tũc qd iuris ſit, dic vt no. ṡ. de manu
miſ. teſt. l. ſi peculiũ. Aut ſunt adeo diuerſe, ꝙ nõ hñt ſe vt totũ ⁊
pars. ⁊ tũc aut ſequẽs ſine effectu futurũ eſt, niſi fiat pcedẽtis re-
petitio, ⁊ tũc repetitũ intelligit̃. l. Diuus. ṡ. de manumiſ. ⁊ l. cum
ſeruus. ṡ. de cõd. ⁊ demõ. in legibus eñ illis niſi fieret libertatis re
petitio in ſequẽti legato, de qua liberte relicta facta erat mentio
legatũ eſſet inutile: aut ſine effectu futurũ eſt ſequẽs ſi fiat repe
titio, ⁊ tũc nõ fit in cõtctibus, nec in vltimis voluntatibus, vt j. de
ver. obli. Titia. §. idẽ rñdit. ⁊ l. Si ita ſtipulatus. §. Chryſogonus.
eo. ti. ⁊ l. ſi qs a filio. §. j. ⁊ l. Si ſeruus alienus. §. ſi ipuberis. ṡ. ḋ le.
ij. Aut eſt futurũ nõ ſine effectu, ſ3 valiturũ. ſi nõ fiat repetitio: ⁊
tũc aut determinãt̃ ſequẽtia per pcedẽtia: ⁊ tũc aut de vi verbo
rũ ſalua rõne recti ſmonis nõ põt fieri repetitio pcedẽtiũ, ⁊ tũc
non fit talis repetitio ſeu determinatio. Sic intelligo l. vxori. §.
vxor. ṡ. de le. ij. nec obſtat l. talis ſcriptura. §. fi. cũ l. ſeq. ṡ. ḋ le. j.
q2 rñde vt no. in d. l. ſeq. Aut de vi verborũ ſalua recti ſermonis
rõne põt fieri repetitio: ⁊ aut cõiungit̃ ſequẽs pcedẽti cõpoſitio
ni, vel ſequẽs appoſitũ eſt verbũ repetitiuũ pcedentiũ, ⁊ tũc ſiue
querit̃ de augmẽto, ſiue de diminutione legati fit repetitio. Sic
intelligo l. Seie. §. Caio. ṡ. de fund. inſtruc. ⁊ l. libertis. ṡ. de cõd
⁊ demõ. ⁊ l. oĩa. ⁊ ṡ. de leg. iij. l. in repetẽdis. ⁊ j. de interd. rele. l.
fi. §. fi. Aut apponit̃ ſeparatim ſequẽs poſt pcedẽs, vel non cõiun
ctim, ⁊ tũc nõ fit repetitio. Sic ĩtelligit̃ l. Seio. §. vxori. ṡ. de an
nuis legat. arg. d. l. i repetẽdis. Aut cõ queris, an determinent̃
precedẽtia per ſequẽtia ⁊ tũc aut nõ pñt determinari pcedentia
per ſequẽtia ſalua recti ſermonis rõne, i. ſalua vi verborũ, ⁊ tunc
ſequẽtia nõ determinãt pcedẽtia. Sic ſoluit ſupra, de auro ⁊ ar.
leg. l. Plautius. Ibi eñ dictio. muliebria determinans legatũ
ornamentorũ nõ põt cõcurrere veſti teſtõris nec ẽtia mũdo que
legauerat teſtõr vtibi d2 q2 maſculus mũdo nõ vtit̃ nec eius na
ture cõueniẽs eſſet q̃tũ ad vſum. L3 eñ illa verba cõgruãt ſalua
rõne recti ſmonis ad veſtẽ, ⁊ mũdũ muliebrẽ q̃tũ ad pprietatẽ
ideo q2 põt habere maſculus talia q̃tũ ad pprietatẽ tñ per tale
legatũ qñ teſtõr legat rẽ ſuã que ſit i eius vſu vel parata ad eius
vſum, l3 tũc de vſu intelligit p hoc pnomen meũ, qḋ adiecit te-
ſtator legato nõ tñ qḋ eſt ſuũ q̃tũ ad proprietatẽ ſ3 q̃tũ ad vſue
vel paratũ ad vſum, vel qḋ vtroq3 modo ſuũ eſt, veniet i lagato:
⁊ hoc tñ qñ ſunt res alique, quarũ quibuſdã vtit̃ quibuſdã non:
alias ſi nullis vteret̃ vel nullis eſſent parate ad vſum ſufficeret
qḋ eſſent, ſua ſaltẽ quo ad pprietatẽ, nec alias tales in legato ve
niunt. Sic intelligo l. Quitus. §. argẽto. ṡ. de auro, ⁊ arg. leg. ⁊
l. Titia. §. j. eo. ti. ⁊ hec vera ſi ſequẽtia nõ reſtringũt precedẽtia
ſi ea determinarẽt tũc loquit̃ l. alio. §. fi. ṡ. de alim. ⁊ cibar. leg. ibi
enim qḋ ſequit̃ in verbis teſtatricis que viua preparauerat. ⁊c:
reſtringit precedẽtia verba in qbus de omnibus mentionẽ face
rat, ſi predicta verba determinarent. tñmodo tribus preſtat̃
ideo predicta verba nõ determinarent reſtrigendo, quia ſalua
rationẽ

ratione recti ſermonis non poſſent tantũ adaptari pꝛecedentia. Si autẽ ſequentia ſunt ampliatiua ⁊ ad ampliandũ poſita ſi non poſſunt determinare pꝛecedẽs.qꝛ nõ eſt de quo poſſet illud fieri, tunc lꝫ nõ determinẽt ampliãdo,nõ tñ illud minuẽt d.l.Seie.ibi eñ illud ſequẽs adiũctũ ſ.aurũ adiũctũ dicto pꝛecedẽti legato. qꝛ teſtatoꝛ ꝙ legabat erat appoſitũ ad ampliãdũ legatũ legatarij, vt haberet ꝑtioſus ꝗ eligeret:ſi nõ ſit aurũ in peculio, nõ tñ impedit eligere legatari⁹ de alijs.concoꝛdat cũ hoc l.Si cui ſerui.in pn.ſ.de le.j.Si aũt nõ ſi reſtrictiua,nec ampliatiua,qꝛ nihil pꝛeceſſerit, ꝙ videri poſſit augeri vel reſtringi:ſꝫ ſimpliciter ſunt determinatiua,ſꝫ determinatio nõ poſſit congruere ꝑcedẽtibus nõ ex vi verboꝛũ q̃tũ eſt i ſe,qꝛ imo bñ hoc pateret i⁹ verboꝛũ ſi ſubeſt aliud ꝙ poſſet pati hãc determinatione, ſi mõ id ꝙ ſequitur nõ determinat ꝑcedẽtia,nõ tñ ꝑpter hoc diminet,qꝛ illa diminutio eſſet totalis perẽptio:ſꝫ determinabũt illo mõ quo pñt determinari,ſi vnica tm̃ congruat determinatio: alias ſi plures poſſit habere determinatiões ⁊ ꝑ ſubſequens eſſet determinatũ alio mõ,quã eſſet determinãdũ,nihil valeret qđ actum eſſet.Sic intelligo gl.i l.ſi.in pn.ſ.de vin.trit.⁊ ole.le.intelligit̃ eñ ibi ꝙ teſtatoꝛ haberet vinũ in vrnalib⁹ tm̃mõ,⁊ nõ i amphoꝛa:⁊ ſic congruebat vna tatummõ determinatio legato vrnali:⁊ tñ teſtatoꝛ alio mõ determinauit legatũ vini,qꝛ dixit in amphoꝛa. ⁊ tũ hoc modo ſm gl.determinare non poterat,qꝛ intelligitur ꝙ teſtatoꝛ amphoꝛas nullas habebat:⁊ ſic nihil eſt ꝙ ꝑ hãc determinationẽ poſſit determinari:tñ nihilominus debet̃ vinũ qđ eſt vꝛnale. Sed ſi haberet vnas ⁊ amphoꝛas,nullũ haberet vinũ,lꝫ videret̃ habere intelligit̃ ꝑ nõ dꝫ habere vinũ vne,ſicut no.gl. in pꝛeal. legata l.ſi. Sed puto ſalua pace ꝙ illa lex velit aliud dicere, ſcꝫ ꝙ ſi teſtatoꝛ habeat vinũ tam in vꝛna quã in amphoꝛa, ſꝫ legãdo facit m̃ mentionẽ de amphoꝛis.tũc non tm̃ vinũ amphoꝛarium, ſed vꝛnale debeat̃:⁊ ita innuit dictio, quãquã ibi poſita que implicat.Rõne huius puto,ꝙ ſatis ſalua rõne recti ſermonis pñt cõtineri vina de amphoꝛa.Suppoſito tñ intellectu gl.intellige, quod dictũ eſt de ea determinatione,que tũ ſit demonſtratio,ſed que demõſtrat ſub dicta ſpecie:⁊ ideo nõ video quare dabis debetur legatũ vbi nullas hꝫ amphoꝛas,quã vbi habebam:qꝛ determinatio facta per hoc verbũ,amphoꝛa,nõ demonſtrat rẽ vel habentẽ certũ coꝛpus,vel certã ſpeciẽ que poſſit intelligi,niſi vinum ꝙ eſſet in amphoꝛa.Quod ſi non eſt in amphoꝛa certũ coꝛpus,ꝙ in rerũ natura no eſt legatũ videt̃.ſicut in caſu vbi haberet amphoꝛã,⁊ nullũ eſſet in ea vinũ,per l.Si ſeruus legatus.§. Qui quinq̃.ſ.de le.j.Aut põt determinari pꝛecedẽs per ſequentia ſalua rõne recti ſermonis,vel recti intellectus:⁊ tũc aut iſta ſequẽtia ponunt̃ neceſſario determinatiue,⁊ tũc pꝛecedẽtia per ſequentia determinant̃. Sic ſ.de le.iij. l.heres.§.vxoꝛi.ibi cm̃ poſt multa legata generalia q̃tũ ad verba mixta factũ eſt legatum hoc adiecto,ꝙ ſua cã paratum eſt: que adiectio:qꝛ in omni determinatione apponit̃ determinatiue,non tm̃ immediate appoſitũ ſed etiã pꝛecedens poſtea determinauit rõne recti ſermonis ſeu intellectus:qꝛ põt intelligi videre eius cã parata,⁊ ſic de alijs,lꝫ nõ ſic ſalua rõne recti ſermonis q̃tũ ad quãtitatẽ:qꝛ illa determinatio ponit̃ in neutro genere,nec põt cõgruere pꝛecedẽtibus niſi mutetur qualitas, qualitercũq̃ mutet.Aut remanet ſaluus intellectus, ⁊ tũc aut ponit̃ ſequens in modo ampliandi coniũgẽdo per copulationẽ,⁊ tũc generalia legata per ꝑcedẽtia nõ reſtringunt̃, vt ſi pluribus rebus legatis teſtatoꝛ dicat ſic, ⁊ que eius cauſſa parata,ſunt.ſ.de leg.iij.l.ea tñ adiectio.⁊ hoc videtur verũ,ſi de qualitate reꝛũ certum eſt. Si aũt ſit incertũ de qualitate alteri⁹,ꝙ eſt rem donari,cũ in quãtitate relinquat nec expꝛimatur qualitas,ſ.de qua moneta,tũc ſiue eidẽ: ſiue diuerſis relinquãt per pꝛecedentia determinant ſequẽtia,⁊ cõtra l.Si ſeruus pluriũ.§.ſi.ſ.de leg.j.Aut cũ ꝓuiſione duoꝛũ diuerſoꝛũ dicitur vtrunq̃ dictũ ⁊ hoc cõſtat de eadẽ re vel diuerſa qꝛ pluribus legatis eadẽ res eſt relicta:pꝛimo ſub conditione,vel cum grauamine vel vnũ vni alij aliud tunc aut ſeparatim ⁊ onus vel diminutio repeti nõ videnť nec augmẽtũ vt hoc ſi disiunctim: ſed ſi cõiunctim,tunc repeti videt̃ l.vnic.§.Sin autẽ ad deficiẽtis.C.de cad.tol.Sic intelligit̃ l.cũ ſeruus.ſ.de cõdi.inſt.Hoc amẽ ſecundo caſu diſtiguit:aut repetitio pꝛecedentiũ ſi fiat inducit magis diminutionẽ quã augmentũ ⁊ tũc ſi poſſet perpẽdi facta cõiunctione ꝑpter aliud quã ꝑpter cõiungẽdã conditionẽ tũc nõ fit repetitio.l.Juli⁹ Paul⁹.ſ.de cõdi.⁊ demon.Aut eſt dubiũ vtrũ aliter pꝛouidere voluerit:qꝛ hic,idẽ verbũ ponit̃ ꝙ in repetitione ⁊ põt intelligi de pꝛimo ⁊ de alio pꝛopter ſui dubiũ, ⁊ tunc pꝛecedẽs nõ iuuatur pꝛouiſione:qꝛ nõ debet repeti pꝛecedens de alterius impediat̃ pꝛouiſio. Sic intelligo ſ.de reb.dubijs.l.ſi.vbi dictio ſingulis ponit̃ in pꝛimis ⁊ in repetione eius de alijs intelligit̃ quã de pꝛimis. Sic intelligo l.Qui cũ plures. §.de le.iij.Sed ſi diminueret̃ pꝛouiſio pꝛioꝛis tunc reſtringit̃ ſequens per pꝛecedens:ſic intelligo l.Quoties. C.familie ercisc.

De ſtatuliberis. Titu.vij.

LEX II.

Qui ſtatuliberi. Videbitis hic ꝙ aditio facta dicit̃ a ſtatulibero.ver.ſed tabulis impuberis. Hic videbitis nouũ quid,ꝙ quãdoq̃ dicitur ſtatuliber ante aditionem ſubſtituti, ⁊ ſtatuliber ex aditiõe inſtituti. Sꝫ quomodo eſt ſtatuliber cũ a ſubſtituto ſit relicta,ergo aditio ſubſtituti eſt expectanda alias qꝛ non confirmentur relicta a ſubſtituto,niſi ipſe adeat.Cogitabitis.

LEX III.

1 ☞ Compenſatio debito puro ad debitum cauſa conditionis implende non admittitur.

Statuliberos Jſta lex hꝫ no.caſum. Et not.ibi. Seruius ſcribit
1 moꝛã ⁊c.ꝙ ſi quis aliquid debet cã conditionis implẽde ⁊ iſte, cui debet impleri cõditio,teneat̃ huic debẽti
a implere,non poteſt debiti compenſatio fieri, [a] qꝛ nõ eſt debitum quod dãnum eſt cauſa cõditionis implende,⁊ compẽſatio eſt debiti ad debitum contributio:ſed eſt remedium,ꝙ debens interpellet illum ꝙ ſibi det,qꝛ dabit ſibi quod debet cauſa cõditiõis implende.Si vero datur,habetur conditio pꝛo impleta, vt hic,

ADDITIO.

a Alex.¶ Compenſatio fieri.Ei⁹ ꝙ habet cã cõditionis implẽde, nõ admittit̃ cõpenſatio.adde Bar.in l.Julianus.ad condi.⁊ demon.⁊ quod no.Angel.in l.quoniam Alexandrum.C.de adul.
1 ☞ Jnuẽtarium debet fieri intra xxx.dies a moꝛte teſtatoꝛis, ⁊ adita hereditate.

§.Si quis heredi Gl.in ver.cõſummationẽ in l.ſcim⁹.ſin autẽ dubi⁹. C.de
1 iure deliber.Dicit̃,ꝙ intra xxx. dies a moꝛte teſtatoꝛis dꝫbet fie
a ri inuentarium.[a] gl.ſubaudit a moꝛte teſtatoꝛis, ⁊ adita hereditate,illa glo.ſic debet dicere. Juriſconſultus ad verba teſtatoris ſic ſubaudit.Non videtur mihi quod doct.allegant illud.

ADDITIO.

a Alex.¶ Debet fieri inuẽtariũ.Adde Bar.in d.l.ſcim⁹.§.j.⁊ in l.ſi diem.ff.de condi.⁊ demon.Bal.in l.j.ff.de his que pe.no.
1 ☞ Verbũ poterit,an requirat actũ,an vero verificet̃ in potentia.
2 Judex quod poſſit abſentes condemnare, intelligitur rebus ſic ſe habentibus.
3 Statuto ſtante ꝙ qui non poteſt ſoluere mille, capite puniatur, an ſufficiat dare fideiuſſoꝛes.

1 §.Si quis ſic acceperit. Not.† iſtum §. de verbo pote
a rit,[a] quod requirit actu. Sed in gloſſ.habes ꝙ verificatur in potentia,licet non in actu,l.j.de inju.teſt.Solu.vt dixi in l. ſepe.ſ.de
2 offic.pꝛeſi.⁊ dixi in l.j.C.quomodo ⁊ quãdo iud.† quod iudex poteſt condemnare abſentes,quod poteſt intelligi rebus ſic ſe habentibus,lege quod Seruus.ſ.de condic.ob cau.⁊ dicam in lege,nepos Pꝛoculo.infra,de verb.ſing.⁊ parum eſt ꝙ fui inter
3 rogatus.† ſtatuto cauetur,ꝙ quicunque non poteſt ſoluere mil
b le:puniatur capite,ille vult dare fideiuſſoꝛes,an ſufficiat,[b] ſi non numerat.Sed videtur per verbum poteſt, Non dico modo,dicam alibi ⁊ foꝛte per verbum poteſt, non ſufficeret, niſi numeraret.

ADDITIONES.

a Alex.¶ Verbo poterit.De verbo,poteſt,vide Bal.in l.j.in viij. q.C.de inſtit.⁊ ſubſtit.
b ¶ An ſufficiat.Vide Bart.⁊ ibi dixi in l.j.ſ.de cuſto.reo.⁊ facit ad not.per Bar.in l.ſuus quoque.§.ij.de here.inſti.

§.Stichus annua Not. iſtum. §. an ſit opus noua citatione,quãdo quis eſt citatus ad pꝛoceſſum an requirat̃ vt citetur ad audiendum[a] ſententiam,vel citetur ad reſpondẽdum libello, ⁊ eſt contumax, an poteſt vltra pꝛocedi ſine noua citatione:Certe non,niſi dicat cito te vt venias reſpõſurus libello,alias pꝛocedetur contra te, tua abſentia non obſtante.⁊ hoc dixi in l.conſentaneum, vbi videtur text.C.quomodo ⁊ quando iud.⁊ per Jnno.in ca.finem litibus.extra de dolo ⁊ contu.⁊ per Spe.in titul.de citatio. §.viſo.verſ.item licet.⁊ Jaco.de are.hic.

ADDITIO.

a Alex.¶ Ad audiendũ.An citat⁹ generaliter ad ꝑceſſum,vel ad oẽs actus ſit neceſſario citandus ſpecialiter ad ſentẽtiã, adde q̃ dixi poſt Bar.in aut.q ſemel.⁊ ibi Bal.C.quomõ ⁊ qñ iud. Jn. in c.cõſuluit.de offi.deleg.⁊ faciunt not.per mod.in l.ex cõſenſu §.eum qui.ſ.de appel.⁊ facit quod no. Bar.l.iij.§.ſi ad diem.de re mili.Et ſi fiat citatio generalis, ꝙ quis cõpareat ad omnes actus vſq̃ ad ſententiam incluſiue,an valeat eo amplius non citato,vide Jnn.in d.c.cõſuluit:⁊ in c.auditis ⁊ in c.cõſtitutus.de pcu.Ang.in l.ſi pꝛetoꝛ.in pꝛin.de iudi.per illum tex.ibi oꝛdine